

De Heus

DIERVOEDERS

Rijsbosch 17
4112 MB Beusichem
0345-501231

Openingstijden:

Maandag t/m donderdag	08.00 - 18.00 uur
Vrijdag	08.00 - 20.00 uur
Zaterdag	08.00 - 16.00 uur

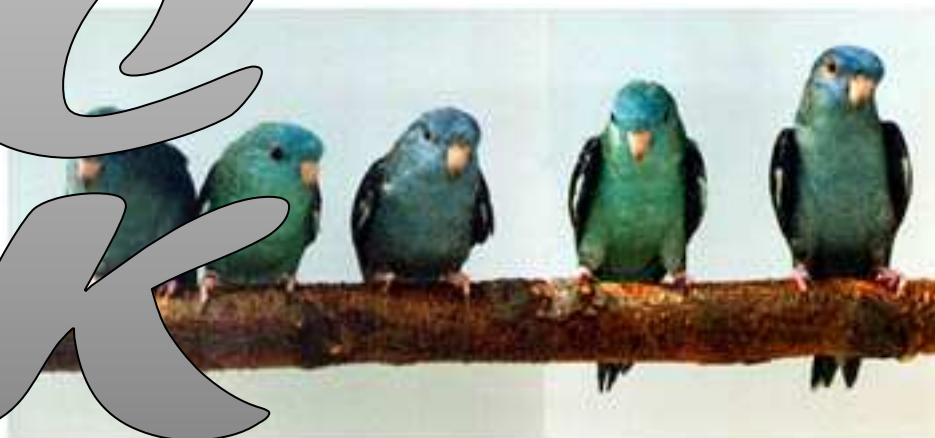
Diervoeders van o.a. de volgende merken:

Royal Canin, Biofood, Eukanuba, Iams, Doko, Bonzo, Hills, Pedigree Pal,
Teurlings en Wierdes

Speelgoed (Miniaturen) Skelters Trampolines
Vee- en Diervoeders, voor vogels en kleine huisdieren
Veeverzorging en Geneesmiddelen
Erf- en Stalgereedschap
Afrastering
Werkkleding, Schoenen, Klompen, Laarzen, Overals.
Kunstmest
Stro - Hooi - Krullen – Zaagsel enz. enz. enz.

E
E
K
E
V

juli
2004

**Eerste
Eulemborgse
Kanarie- en
Exoten
Vereniging**

opgericht 20 januari 1947

Kamer van Koophandel

Tiel: V157549

Het E.C.K.E.V. - bestuur bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter: H. Rens
Otto van Reesweg 45,
4105 AB Culemborg
0345 - 518326

Secretaris: J.F.A.Pieters
Merwedestraat 3
4102 GL Culemborg
0345 - 520664

Penningmeester/
ledenadministratie: J.M. van Driel
Schoolhof Oost 10,
4105 AS Culemborg
0345 - 519443

2^e Voorzitter: F.W. Stap
Margrietstraat 8,
4116 CR Buren
0344 - 571896

2^e Penningmeester: M. Verlangen
Gandhi 215
4102 HL Culemborg
0345 - 517450

Algemeen adjunct: Johan Buurman
Burg Schorellaan 25
4105 DM Culemborg
0345-518031

Materiaalbeheer: P. Klaassen
Galderie 7, 4116 DS Buren
0344 - 572614

Ringcommissaris: Jan Middelkoop
Heinsiusstraat 16
4105 DG Culemborg
0345 516997

Vorkom teleurstellingen, dus bestel op tijd. Bij twijfel even een belletje naar Jan.

Redactie clubblad: P. Winkel en H. Rens, [e-mail: pla.winkel@hetnet.nl]

Contributie bedraagt € 25,00 per jaar, te voldoen voor 1 januari/1 juli van het betreffende jaar.
Inschrijfgeld voor nieuwe leden bedraagt € 2,00 Bankrekening 31.25.09.294 Rabobank
Culemborg t.n.v. penningmeester E.C.K.E.V.
Girorekening 3980719

Voeding

Ik verstrek de vogels een mengsel van zaden bestemd voor grasparkieten. Verder krijgen ze eivoer gemengd met kiemzaad en scherpe maagkiezel. Van dit mengsel verstrek ik ca. 1 eetlepel per 2 vogels. Natuurlijk hebben de vogels ook de beschikking over grit. Ook verstrek ik regelmatig een stukje appel, blaadje witlof of iets dergelijks.

Erg belangrijk is ook dat ze dagelijks schoon drinkwater (niet te koud) krijgen.

Broedproces

In gevangenschap kunnen we met de vogels broeden in de volière of in broedkooien. In het algemeen broeden de vogels prima in een broedblok met een afmeting van

20x20x30 cm. en een invlieggat van 6 cm. Grappig is dat de vogels in het nestblok een nest bouwen als we ze de beschikking geven over kokosvezels of i.d. Sommige kwekers verstrekken echter geen nestmateriaal en ook dan brengen ze jongen groot. Gemiddeld legt het popje 3 - 5 eitjes. De eieren worden door de pop om de dag gelegd. Tijdens het broeden wordt de pop door de man op het nest gevoerd. Ook zal de man tijdens het broedproces steeds dicht in de

nabijheid van het nestblok blijven. Na ± 20 dagen kunnen we het eerste jong verwachten. Jonge vogels openen na ca. 10 dagen voor het eerst de ogen. Na ca. 2 weken worden de eerste veerstoppels op het lichaam zichtbaar en na 4 weken zitten ze bijna volledig in de veren. Na ± 5 weken vliegen de jongen uit, waarna ze nog ongeveer 2 weken door de ouders worden (bij)gevoerd alvorens ze zelfstandig zijn.

De bovenstaartveren zijn bij mannelijke catharinaparkieten over een lengte van ca. 1 cm. zwart.

BRILLEN - CONTACTLENZEN - HOORTOESTELLEN
Chopinplein 1a Culemborg Tel : 0345-513112

lineola)

2. De Peru-Catharinaparkiet (*Bolborhynchus lineola tigrinus*).

Het verschil tussen beide soorten is de groene kleur die bij de Peru-Catharinaparkiet in het algemeen donkerder is. Verder zijn de zwarte omzomingen van de veren bij deze soort breder en is het zwart van de vleugelbocht vaak uitgebreider.

Verspreidingsgebied

Het verspreidingsgebied van de Catharinaparkiet loopt van Zuid-Mexico tot Veraguas, West Panama.

De Peru-Catharinaparkiet is te vinden van Noordwest-Venezuela, Colombia, Noordwest Equador tot Centraal Peru.

Levenswijze in het wild

Catharinaparkieten zwerven veelal in kleine groepen van 6 tot 30 vogels rond. Toch zijn er ook regelmatig aantallen gezien van boven de honderd. Vooral s' avonds zijn de vogels in grote aantallen waar te nemen als ze hun 'slaapboom' opzoeken om te gaan slapen.

De Catharinaparkiet houdt zich vooral op in hoge bomen. Omdat ze van nature nogal schuw zijn en weinig geluid produceren zijn ze in het wild moeilijk waar te nemen. De Catharinaparkiet broed in het wild rond december, terwijl de Peru-Catharinaparkiet vanaf mei, juni begint met broeden. De vogels broeden in de holten van dode bomen en leggen meestal 4 tot 5 eieren.

Geslachtsonderscheid

Hoewel er op het eerste oog geen verschil lijkt te zijn tussen de man en de pop is deze er bij een nadere bestudering toch wel. Zo is de punt van de bovenstaartveren bij de man over een lengte van ca. 1 cm. diep zwart van kleur, terwijl bij de pop slechts het uiterste puntje zwart is.

Ook wordt wel gezegd dat de man een wat grovere schouderplek en vleugeltekening heeft. Naar mijn mening geeft echter alleen het verschil in bovenstaartveren zekerheid bij het samenstellen van paren.

Karakter

Catharinaparkieten zijn hele sociale en vreedzame vogels die prima met verschillende andere soorten, waaronder tropische vogels, gehouden kunnen worden. Ook tegenover elkaar zijn ze zeer verdraagzaam. In een volière waarin takken zijn opgehangen zul je ze veel zien klimmen en klauteren. Het zijn beslist geen "slopers" en ze zijn evenmin luidruchtig.

Huisvesting

Catharinaparkieten zijn zowel in de volière als in broedkooien prima te houden. De vogels zijn in het algemeen winterhard en kunnen s' winters zonder bijverwarming worden gehuisvest. Wel is het noodzakelijk dat ze over een tocht-, vocht- en vorstvrij nachthok kunnen beschikken.

Memo

Als u voor de vakantie nog een verzorger voor uw vogels zoekt of, als u bereid bent in de vakantieperiode ook voor de vogels van een ander te zorgen geef dan even een berichtje aan de voorzitter. Hij zal dan proberen vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Heeft u al iemand buiten onze vereniging, die voor uw vogels zorgt, leg dan de eerste pagina van ons clubblad op een goed vindbare plaats, zodat de verzorger bij problemen altijd een van de bestuursleden kan bellen.

Op het nieuwe ringenbestelformulier van de bond tekent u er voor dat u geen ringen over zal dragen aan anderen. Maar nood breekt wet en als u ringen te kort komt en niet een bijzonder kweek resultaat hebt behaald zult u de vogels toch geringd willen hebben.

Wij hebben daarvoor binnen onze vereniging de regel dat als u voor 1 juli aan de ringencommissaris meldt welke ringen u van elkaar heeft overgenomen ze binnen onze vereniging als eigen kweek worden aangemerkt.

Een simpel briefje met daarop de maat en de volgnummers van de ringen met de handtekeningen van zowel de afstaande als de ontvangende kweker volstaat om dit te melden.

In het augustusnummer zullen we een volledig overzicht van de "ruilhandel" geven.

7. DE VOEDING IN DE PRAKTIJK

Het zal duidelijk zijn dat het samenstellen van een verantwoorde vogelvoeding een allesbehalve eenvoudige zaak is en dat een handvol zaad, een bakje grit en een schaal water lang niet voldoende zijn om aan de behoeften van onze vogels te voldoen.

Om te beginnen kunnen we er van uitgaan dat geen enkele zaadsamenstelling alle benodigde aminozuren in voldoende mate bevat. Meestal hebben de in de handel verkrijgbare zaadmengsels een tekort aan de aminozuren arginine en lysine, terwijl de goedkopere mengsels meestal ook een gebrek aan threonine hebben. Om zoveel mogelijk van een constante samenstelling van het zaadmengsel verzekerd te zijn, kan men de zaden het beste zelf mengen. Ook vanuit economisch standpunt bekeken verdient dit aanbeveling. Immers, de BTW op zaadmengsels bedraagt 19% en op enkelvoudige zaden slechts 7%, zodat u door het zaad zelf te mengen de kostprijs met maar liefst 12% kunt drukken. Bovendien kunnen de zaden, die aan nogal flinke prijschommelingen onderhevig zijn, op een gunstig tijdstip ingekocht worden. Men dient dan wel over een goede droge opslagruimte te beschikken, zodat de zaden niet kunnen gaan schimmelen. Als standaardzaadmengsel meng ik de volgende zaden in de aangegeven percentages door elkaar:

- 20% witzaad
- 10% Senegalgiest
- 40% La Plata millet
- 10% Japanse millet
- 4% boekweit
- 4% haver (gepeld)
- 4% padie (ongepelde rijst)
- 2% hennep
- 2% sesamzaad
- 2% zonnebloempitten
- 2% negerzaad

Kijken we nu even naar de tabel (fig. 7) dan zien we dat de eerste zeven genoemde zaden, dus 92% van het mengsel, zeer koolhydraatrijk, de overige 8%, te weten hennep, sesamzaad, zonnebloempitten en negerzaad bijzonder vetrijk zijn. In dit zaadmengsel zijn met uitzondering van het aminozuur lysine, alle overige essentiële aminozuren in goede hoeveelheden vertegenwoordigd (vergelijk de tabel fig. 8)

De Catharinaparkiet

Geschiedenis

De catharinaparkiet wordt het eerst beschreven in 1853. Het duurt dan nog 33 jaar voordat hij in Europa wordt ingevoerd en voor het eerst te bewonderen is in de Londense dierentuin.

Kleur en tekening (van de wildvorm)

De kop is helder groen. Voorhoofd en schedel zijn meer diepgroen. De wangen en de keel hebben een iets lichtere groene kleur welke overgaat in de kleur van de borst. De flanken van het lichaam zijn groen met een iets mosterdkeurige waas, terwijl de mantel, de rug en stuit helder groen van kleur zijn. De vleugels zijn helder groen. De randen van de slagpennen zijn diepgroen van kleur en de duimveertjes lichtgroen. De staartpennen alsmede de onderstaartdekveren zijn helder groen, feitelijk dezelfde kleur als de vleugels. De snavel is hoornkleurig, iets grijs overgoten met aan het uiteinde een donkergrijze punt. De poten zijn vleeskleurig en de nagels donkergrijs. De ogen zijn donkerbruin.

De fijne, regelmatige, zwarte tekening (omzoming) bij de Catharinaparkiet loopt vanaf de achterschedel en gaat over in de nek, rug en stuit. De zwarte flanktekening begint al vlak achter en onder de wangen en loopt door tot op de dijen. Deze tekening gaat achter de poten en op het achterlijf over in zwarte regelmatige stippen. Aan de vleugelbocht is een zwarte vlek waar te nemen die egaal zwart van kleur is. Onder deze zwarte vlek bevindt zich een ononderbroken regelmatige ondulatietekening. De staartpennen en onderstaartdekveren hebben langs de schacht een zwarte tekening. De twee middelste, iets verlengde staartpennen zijn bij de man nagenoeg geheel zwart, terwijl deze bij de pop slechts aan de uiteinden zwart zijn. Op de bovenstaartdekveren loopt de stiptekening vanuit de flanken

gewoon door en hebben aan de punt van elke veer een zwarte tekening.

De soorten

We onderscheiden bij de Catharinaparkieten twee soorten, te weten:

1. De Catharinaparkiet (*Bolborhynchilus lineola*)

AFBOUW EN KLUSSENBEDRIJF

J. Welts.

Ook uw adres voor kant en klare Aluminium Volieres
In alle door u gewenste maten

Ook alle materialen voor zelfbouw zoals:

Aluminium pijp

Koppelstukken

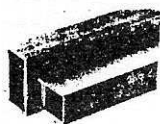
Popnagels

Diverse soorten en maten gaas

Verschillende voerbaksystemen enz:

Vraag gratis een vrijblijvende offerte aan of informeer naar al onze mogelijk heden in afbouw en klussen.

Wielingenstraat 77

3313 EV Dordrecht

TEL/FAX 078-6162465

Mobiel 06 50 50 57 46

Fig.7

Zaadsoort	Gemiddelde waarde in procenten							
	re	rvet	rc	ok	as	vocht	Ca	P
Witzaad	15,1	6,1	5,3	56,0	4,7	12,8	0,05	0,55
Senegalgierst	11,1	3,7	8,9	59,8	3,8	12,7	0,03	0,32
Plata millet	11,1	3,7	8,9	59,8	3,8	12,7	0,03	0,32
Japanse millet	11,1	3,7	8,9	59,8	3,8	12,7	0,03	0,32
Boekweit	11,5	2,4	10,8	57,8	2,4	15,1	0,04	0,30
Haver (gepeld)	13,9	8,0	1,5	64,2	1,8	10,6	0,09	0,41
Padie	7,1	2,1	10,0	64,1	5,1	11,6	0,06	0,21
Hennep	19,5	32,1	16,9	18,0	4,8	8,7	0,81	0,76
Sesamzaad	20,9	50,0	4,5	13,6	5,4	5,6	1,30	0,72
Zonnepitten	14,9	29,8	26,9	17,5	3,1	7,8	0,18	0,45
Negerzaad	20,7	42,2	13,5	13,1	3,9	6,6	0,43	0,65

Fig.8

Zaadsoort	Aminozuurpercentage in het eiwit													
	iso	leu	lys	met	cys	m+c	fen	tyr	f+t	thr	try	val	arg	his
	3,8	7,0	5,0	2,0	1,6	3,6	3,5	3,0	6,5	3,5	1,0	4,3	5,0	2,0
Witzaad	4,0	6,6	2,0	1,3			5,4	2,3	7,7	2,3	1,9	3,4	5,1	2,1
Senegalgierst	4,0	11,5	1,8	2,7	1,8	4,5	5,3	3,7	9,0	3,1	1,2	5,4	3,7	2,1
Plata millet	4,0	11,5	1,8	2,7	1,8	4,5	5,3	3,7	9,0	3,1	1,2	5,4	3,7	2,1
Japanse mil.	4,6	11,6	1,7	1,8	2,8	4,6	5,8	2,4	8,2	3,7	1,0	6,2	3,7	1,9
Boekweit	4,0	6,3	5,4	1,9	2,4	4,3	4,6	3,0	7,6	3,9	1,7	5,4	9,4	2,4
Haver	3,9	7,0	3,6	1,5	2,5	4,0	4,8	3,6	8,4	3,4	1,3	5,4	6,5	2,1
Padie	3,8	7,0	4,7	2,0	2,0	4,0	4,5	3,8	8,3	4,0	1,0	6,0	7,9	2,5
Hennepzaad	4,4	7,7	2,7	2,2			5,8			3,8	1,5	6,3	5,0	3,9
Sesamzaad	3,8	6,7	2,5	2,8	2,1	4,9	4,5	3,7	8,2	3,5	1,4	4,8	11,9	2,4
Zonnepitten	4,4	6,5	3,4	2,2	1,7	3,9	4,5	2,6	7,1	3,6	1,4	5,0	8,1	2,4
Negerzaad	4,3	6,2	3,7	2,1	2,2	4,3	4,3	2,5	6,8	3,5	1,5	5,4	8,5	2,2

Het is ondoenlijk om voor het gehele jaar een vast zaadmengsel samen te stellen. Niet alleen hebben we te maken met verschillende vormen van huisvesting zoals verwarmd, onverwarmd, binnen, buiten, grote of kleine vliegkruimten, maar ook met verschillende periodes zoals kweek, opfok en rui. Het spreekt vanzelf dat we met de steeds wisselende omstandigheden en met de hieraan gekoppelde behoeften van onze vogels bij de samenstelling van de voeding rekening dienen te houden. Met een eenvoudig voorbeeld hoop ik u mijn bedoeling voldoende duidelijk te maken. Indien de vogels in de winter slechts vorstvrij gehuisvest zijn, kan bij strenge vorst overwogen worden het percentage

sesam- en zonnebloemzaad met enkele procenten te verhogen en de hoeveelheid millet in de samenstelling met dit percentage te verminderen. Zijn de vogels te vet, dan meer koolhydraatrijke zaden verstrekken en minder vetrijke.

Aanbevolen zaadmengsel gedurende de fok- en ruiperiode:

- 40% witzaad
- 8% Senegalgiert
- 8% La Plata millet
- 8% Japanse millet
- 8% boekweit
- 8% haver (gepeld)
- 8% padie
- 2% hennep
- 5% sesamzaad
- 2% zonnebloempitten
- 3% negerzaad

Aanbevolen zaadmengsel in de aanloop naar de fokperiode:

- 25% witzaad
- 10% Senegalgiert
- 30% La Plata millet
- 10% Japanse millet
- 5% boekweit
- 5% haver (gepeld)
- 5% padie
- 4% hennep
- 2% sesamzaad
- 2% zonnebloempitten
- 2% negerzaad

Aanbevolen zaadmengsel voor opgroeiende jongen:

- 40% witzaad
- 10% Senegalgiert
- 10% La Plata millet
- 25% Japanse millet
- 1% boekweit
- 5% haver (gepeld)
- 1% padie
- 1% hennep
- 5% sesam
- 1% zonnebloempitten
- 1% negerzaad

JA, U DAAR!

Uw kwaliteitsschoen verdient het om vakkundig gerepareerd te worden.

NICO BRON

Herenstraat 19

Culemborg

Tel. 0345 - 513530

een gecertificeerd Meester Schoenmaker

ernstige mate bedreigt. Het gezondheidsrisico dat vogels lopen door van twee dagen oud water uit open drinkbakken te drinken, is eenvoudig af te leiden uit het voorafgaande: absoluut onaanvaardbaar.

Ideaal is het gebruik van een drinkfles met een roestvrijstalen drinktuit met daarin een kogeltje waar aan de onderzijde steeds een druppel hangt.

Harrie van der Linden

Kanariepokken zijn een ramp!

Kanariepokken is een dodelijke ziekte.

Geneesmiddelen tegen deze ziekte bestaan niet.

Maar gelukkig kunnen we onze vogels wel beschermen door ze te enten.

Alleen was het dit jaar een ramp om aan de entstof te komen. De afgelopen jaren ging dat via een van onze zusterverenigingen, maar die weg om entstof tegen de kanariepokken te bestellen was afgesloten vanwege de hoge prijs.

Dit jaar moest men voor een overjarige flacon € 27,50 betalen en voor een verse meer dan € 35,-. Een flacon is genoeg voor 50-60 kanaries.

Via smeren, slijmen en regelen is het bestuur er toch nog in geslaagd om voor iedereen nog entstof te bemachtigen.

Voor het volgende jaar zullen we veel eerder uitvragen onder de leden wie er entstof nodig hebben en proberen weer tijdig de entstof te regelen. Voor het volgende jaar is al weer een optie genomen op een tiental eenheden. Want alleen bij een vrijwel gegarandeerde afzet is men nog bereid geld in deze entstof te investeren.

Voor hen, die de entstof besteld hebben is die vanaf 1 juli tegen contante betaling af te halen bij H. Rens, Otto van Reesweg 45 in Culemborg.

In verband met het koel bewaren is thuis bezorgen helaas niet mogelijk.

Het zal u niet zijn ontgaan dat in de opgegeven zaadmengsels steeds dezelfde zaadsoorten voorkomen. Dit is gedaan om ontwenning van bepaalde zaadsoorten te voorkomen. Als men namelijk een bepaalde zaadsoort gedurende een bepaalde periode in het zaadmengsel weglaat, loopt men het risico dat de vogels het niet meer willen opnemen als men het in een volgende periode weer aan de samenstelling toevoegt. Grasparkieten zijn wat dat betreft buitengewoon kieskeurig.

Door de gevarieerde zaadsoortsamenstelling en de onderlinge verschillen in voedingswaarde (zie de tabellen fig. 7 en 8) is het mogelijk het zaadmengsel steeds aan de gewijzigde behoeften van de vogels aan te passen. De manier waarop de vogels gehuisvest zijn speelt hierbij een voorname rol. Zo heeft een grasparkiet in een grote vlucht een hoger energieverbruik en dus een andere voedingsbehoefte dan een grasparkiet die in een broedkooi wordt gehouden. Ook de broed-, rui- en rustperiode evenals het klimaat en het aantal lichturen zijn van invloed bij de bepaling van de voedingsbehoefte. Sommige stoffen kunnen in het lichaam opgeslagen worden, andere stoffen beïnvloeden elkaar op chemische wijze zodat ook hier de behoefte veranderlijk is. Uiteindelijk is het zo, dat de voedingsbehoefte voor elk individu verschillend is. Duidelijk is echter, dat we niet voor elke grasparkiet afzonderlijk een voedingspakket kunnen samenstellen, maar ons moeten richten naar de gemiddelde behoefte van onze vogels.

Uit het vorenstaande is, naar ik hoop, duidelijk geworden dat u de door mij opgegeven zaadmengsels niet klakkeloos kunt overnemen, zeker niet wat betreft de procentuele verhoudingen van de zaden in de mengsels.

De door mij opgegeven percentages moet u zien als richtlijn. U dient ze zonnodig aan de voedingsbehoefte van uw agaporniden aan te passen. Met de achtergrondinformatie die u thans heeft, moet dit heel aardig lukken.

Afsluiten wil ik dit gedeelte met de verschillende zaadsoorten in het kort aan u voor te stellen.

Witzaad

Witzaad wordt ook wel kanariezaad genoemd. Het behoort naast de verschillende milletsoorten tot het meest gebruikte zaad in voliëremengsels. Witzaad is een aan beide uiteinden puntige zaadsoort met bruine zaadkern. Het witzaad behoort tot de familie van de grassen. Het wordt voornamelijk verbouwd in de USA, Argentinië, Canada, Zuid- en Oost-Europa en in Marokko. Het beste witzaad komt uit Marokko. Witzaad bevat een hoog eiwitpercentage. Het is rijk aan leucine, arginine en tryptofaan, maar is het arm aan lysine en ontbreekt het aminozuur cystine geheel.

De prijzen voor witzaad zijn sterk fluctuerend. Wanneer men over een goede opslagruimte beschikt, is het raadzaam een voorraadje in te slaan als de prijs gunstig is.

Senegalgiest

Onder deze naam wordt tegenwoordig het uit Argentinië afkomstige mannazaad (Argentijns geel mohair) verkocht. Het eigenlijke Senegalgiest is al jaren niet verkrijgbaar. Deze kleinkorrelige ronde giestsoort wordt door agaporniden graag gegeten. De zaden bevatten een redelijk eiwitpercentage en zijn rijk aan de aminozuren leucine en fenylalanine, maar arm aan lysine, arginine en threonine. De andere aminozuren zijn redelijk goed vertegenwoordigd.

La Plata millet

Deze milletsoort is qua korrel iets grover dan mannazaad, doch iets kleiner dan het bekende witte millet. Hoewel de vogelliefhebber duidelijk verschil maakt tussen giersten en milletsoorten, behoren ze wetenschappelijk gezien alle tot de korrelgewassen (Gramineae). Het aminozuurpatroon van deze soort komt overeen met dat van giest.

Japans millet

Hoe men aan deze naam gekomen is, is niet duidelijk. Japans millet komt namelijk niet uit Japan, maar uit Australië. De korrel van deze milletsoort is ietwat hoekig. De kleur van het zaad is grijsachtig lichtbruin en doet wat smoezelig aan. Het wordt door de vogels echter graag gegeten. Japans millet is rijk aan de aminozuren leucine, cystine, fenylalanine en valine en arm aan lysine, arginine, methionine, tryptofaan en histidine. Japans millet behoort tot de duurdere milletsoorten.

Boekweit

Boekweit is geen zaad maar een vrucht. Het is grijsachtig bruin van kleur en min of meer driekantig van vorm. Van oorsprong is het een Aziatisch gewas. Tegenwoordig komt veel boekweit uit Brazilië, Canada en China, maar ook in Nederland wordt het op kleine schaal verbouwd. Boekweit is een goede eiwitbron en bezit een laag vetpercentage. De koolhydraten bestaan uit zetmeel en een weinig suiker. Boekweit is rijk aan de aminozuren arginine en lysine. Het wordt door grasparkieten graag gegeten.

Haver

Haver wordt vrijwel overal in Nederland verbouwd. Het is een algemeen bekende graansoort. Gepelde haver wordt verkregen door de haver van het kaf te ontdoen. Het wordt in vrijwel alle zaadmengsels voor parkietachtigen gebruikt. Als vogelvoeding heeft het dan ook een goede naam met een uitstekend gehalte aan zetmeel, eiwitten en vet. Haver is arm aan lysine, maar bevat veel arginine, vitamine B, vitamine E, kalium en fosfor.

Tarwe

Ook tarwe is een algemeen bekende graansoort. Het wordt in Nederland dan ook vrijwel overal verbouwd. Tarwe heeft een zetmeelgehalte van bijna 70 procent. De kiem van tarwe bevat veel essentiële aminozuren en is rijk aan vitamine E. Tarwe is arm aan lysine.

Sepia bevat behalve veel kalk en zouten en een geringe hoeveelheid eiwit, een grote verscheidenheid aan mineralen en essentiële sporenelementen: ruim 1% magnesium, 0,1% mangaan, minder dan 0,01% silicium, ijzer, koper, nikkel, chroom, vanadium, zink en molybdeen.

Scherpe maagkiesel bezit geen voedingswaarde, maar moet meer gezien worden als een hulpstof. De scherpe steentjes kunnen als de kiezen van de vogel worden beschouwd. Ze kneuzen de gepelde zaden in de spiermaag, vergroten daardoor het oppervlak van de zaden en geven de verteringssappen de kans om optimaal hun werk te doen, wat de algehele vertering van het voedsel ten goede komt.

Water

Hoewel grasparkieten in het algemeen weinig drinken, is het duidelijk dat een zo belangrijke stof als water nimmer mag ontbreken. Water vormt een wezenlijk bestanddeel van het dierlijke organisme. Meer dan de helft van het grasparkietlichaam bestaat uit water. Pas uitgekomen jongen bestaan voor 70 à 80% uit water. Het ei bevat ongeveer 65% water.

De functie van water is veelzijdig; praktisch alle levensprocessen hebben water nodig. Water speelt een belangrijke rol bij de vertering, afbraak en wederopbouw van de verschillende voedingsstoffen. Voorts dient het als transportmedium van de voedings- en afvalstoffen in het lichaam. Water is tevens een belangrijk bestanddeel van het bloed en andere lichaamsvloeistoffen. Water dient ook als medium waarin zich ingewikkelde chemische reacties afspelen en als structurelement in de cellen. Ook speelt het een rol bij het regelen van de lichaamstemperatuur. Bijna alle voedingsstoffen bevatten vocht. Bij de verbranding van die stoffen ontstaan behalve energie de afvalproducten koolzuur en water. Het in de voedingsstoffen aanwezige vocht zal door de vogel voor een gedeelte worden benut; daarnaast zal de vogel nog behoefte hebben aan extra vocht dat in de vorm van drinkwater moet worden aangeboden. De wateropname van een gezonde grasparkiet schommelt tussen 1 en 18 ml per etmaal en bedraagt gemiddeld 3 ml. De hoeveelheid is van talrijke factoren als omgevingstemperatuur, lichaamstemperatuur, voeding, vochtuitscheiding, enz. afhankelijk. Tijdens warme dagen bijvoorbeeld, is de wateropname ineens beduidend hoger. Een opvallende stijging van de waterbehoefte zien we eveneens als er jongen zijn. Bijzonder groot is de wateropname als geen groenvoer of gekiemd zaad wordt verstrekt. Het aangeboden water moet van drinkwaterkwaliteit zijn, d.w.z. uit de kraan en elke dag vers. Omdat verontreinigd drinkwater als een potentiële ziekte-overbrenger kan worden beschouwd, moet bijzondere aandacht worden besteed aan de waterhygiëne. Open drinkbakken zijn snel verontreinigd, vooral door ontlasting. De bekende drinkwaterfonteinnetjes kunnen eveneens gemakkelijk verontreinigd worden. Watermonsters uit drinkfonteinnetjes blijken reeds na 24 uur ongelooflijke hoeveelheden ziekte verwekkende micro-organismen te bevatten. Na 48 uur is het aantal micro-organismen in het water dermate toegenomen dat het de gezondheid van de vogels in zeer

sprake van een kringloop.

Kiemen we nu zaad in water, dan kan nitriet in het water komen zonder door nitraatbacteriën weer omgezet te worden in nitraat. Het kringloopproces eindigt letterlijk in het water. De mogelijkheid is dan aanwezig dat er een giftig mengsel ontstaat. Het onder ongunstige omstandigheden laten kiemen van zaad, zoals het kiemen in warm water, kiemen op een verwarmde ondergrond en onvoldoende spoelen van het te kiemen zaad, verhoogt de kans op nitrietvergiftiging. Wanneer u echter met deze zaken rekening houdt en er naar handelt en daarnaast uw vogels slechts kleine hoeveelheden gekiemd zaad verstrekt, hoeft u voor ongewenste verschijnselen niet bang te zijn.

Groenvoer

Over de waarde van groenvoer en de verstrekking ervan aan grasparkieten wordt in het wereldje van grasparkietkwekers verschillend gedacht. Persoonlijk vind ik het een goede zaak, naast een weinig gekiemd zaad ook regelmatig wat groenvoer te geven en dat niet alleen omdat de vogels het graag opnemen, maar vooral om de vitaminen, mineralen en sporenelementen die het bevat. Naast sla, andijvie, peterselie, wortel en allerhande soorten fruit als appel, peer, pruim en druif, komen nog een hele reeks wilde planten in aanmerking. Groenvoeders en onkruidzaden, die door grasparkieten graag gegeten worden zijn: vogelmuur, paardebloem, duizendblad, grote weegbree, smalle weegbree, perzikkruid, uitstaande melde, veldzuring, ridderzuring, herderstasje, kruiskruid, bijvoet en allerlei grassen. Naast genoemde onkruiden zijn halfrijpe haver en tarwe in de aar en verse maïskolven uitstekende groenvoeders. Ook rozenbottels en lijsterbessen worden veelal graag genomen. Wist u overigens dat u halfrijpe kolfmaïs, rozenbottels en lijsterbessen in de diepvrieskist uitstekend kunt bewaren?

Knaagtakken

Verse takken en twijgen o.a. van wilgen en fruitbomen dienen eigenlijk steeds aanwezig te zijn. Behalve de bladknoppen, die de vogels helemaal opeten, knabbelen ze graag aan de verse schors. De schors bevat naast cellulose een rijke verscheidenheid aan mineralen en sporenelementen.

Grit, sepia, scherpe maagkiesel

Het is noodzakelijk dat de vogels steeds over grit, sepia en scherpe maagkiesel kunnen beschikken. De eerste twee zorgen voor de aanvoer van calcium, dat o.a. benodigd is voor de opbouw en instandhouding van het beenderengestel en de vorming van de eischaal. Omdat calcium alleen door het vogellichaam benut kan worden in combinatie met vitamine D3 en zaden geen vitamine D3 bevatten, dient vitamine D3 in het eivoer aanwezig te zijn.

Het zelf verstrekken van vitamine D druppels moet worden ontraden omdat de vogelhouder niet kan bepalen hoeveel de vogel aan vitamine D nodig heeft. Een overdosis gedurende langere tijd zal leiden tot ontkalking van het skelet. In de bekende merkeivoeders is het vitamine D3 exact gedoseerd.

Padie

Padie is niets anders dan ongepelde rijst. Voor meer dan de helft van de wereldbevolking is het de voornaamste voedselbron. Het wordt vooral in Azië en Amerika verbouwd. Ook in Italië en Zuid-Frankrijk wordt het tegenwoordig op bescheiden schaal verbouwd. Padie is arm aan vet. Het bevat veel arginine terwijl het lysinegehalte in het eiwit redelijk is.

Hennep

Hennep is een uit Midden-Azië afkomstige eenjarige vezelplant. Zijn bastvezels worden verwerkt tot pakgaren, scheepstouw en grove weefsels, zijn zaden dienen o.a. tot vogelvoer. Daar uit de hars van de hennepbloem hasjiesj gewonnen wordt, is het in Nederland verboden hennep uit te zaaien. De zaadjes hebben een bruinachtige kleur. De door ons gebruikte hennep wordt ingevoerd uit Rusland, China, Chili en Libanon. Ook in Frankrijk wordt hennep verbouwd. Hennep is bijzonder vetrijk en eiwitrijk. Het leucine- en valinegehalte in het eiwit is hoog, daarentegen ontbreken de aminozuren cystine en tyrosine geheel.

Sesamzaad

De meesten van u zullen de ietwat afgeplatte, geelachtige zaadjes wel herkennen van het sierstrooisel op broodjes. Sesam is een kruidachtig gewas dat hoofdzakelijk in China, Oost-Azië, en Oost-Afrika wordt verbouwd. Het zaad bevat ongeveer 50% olie, die gelijkwaardig is aan olijfolie en voor veel doeleinden wordt gebruikt. Sesamzaad bevat een hoog vetgehalte en het eiwit is rijk aan methionine + cystine. Sesamzaad is zeer gevoelig voor schimmelvorming.

Zonnebloempitten

De zonnebloem behoort tot de familie der samengesteldbloemigen en komt van oorsprong uit Noord-Amerika. De grote bloeiwijzen van de 2-3 m hoge planten zijn omgeven door gele randbloemen en erg gewild als sierplant. Behalve dat worden zonnebloemen ook om de oliehoudende zaden verbouwd. Er zijn verschillende soorten pitten: witte, zwarte, grijs gestreepte en zwart gestreepte. De witte pitten komen uit Kenia en Egypte, de zwarte uit Amerika, de gestreepte uit o.a. Argentinië, Canada, Hongarije en China. Wat betreft de voedingswaarde is er tussen de verschillend gekleurde zonnebloemzaden geen verschil. Het zaad van de zonnebloem behoort tot de vetrijke zaden. Het eiwit is rijk aan het aminozuur arginine.

Negerzaad

De juiste benaming voor deze zaadsoort is eigenlijk nigerzaad. Het is een wat onkruidachtig aandoende plant met een distelachtige bloeiwijze en zaadvorming. De zaadjes zijn grijszwart gekleurd. Negerzaad wordt voornamelijk in Ethiopië verbouwd, daarnaast ook in India. Het zaad is bijzonder vetrijk en eiwitrijk en heeft een gunstig aminozuurpatroon. Daarnaast bevat negerzaad behoorlijke hoeveelheden calcium, fosfor en mangaan.

Aanvullende voeding

Zoals al gezegd, is een zaadmengsel alléén onvoldoende. Zelf verstrek ik het gehele jaar door een in de handel verkrijgbaar eivoer waaraan een extra dosis methionine en lysine is toegevoegd. In de broed-, opfok- en ruiperiode geef ik dit ongelimiteerd, d.w.z. zoveel de vogels willen opnemen. In de kweektijd is de hoeveelheid natuurlijk sterk afhankelijk van het aantal jongen, maar komt in de praktijk neer op ongeveer 25% van het dagrantsoen. In de zgn. rustperiode geef ik hetzelfde eivoer, doch sterk gerantsoeneerd. Daarnaast verstrek ik dagelijks een weinig groen of een kleine gift licht gekiemde granen als tarwe, haver, gerst, dari alsook mungobonen. De vogels in de broedkooien en de pas uitgevlogen jongen krijgen steeds in melk geweekt oud brood. Ook buiten het broedseizoen geef ik het wel eens voor de afwisseling. Mijn vogels nemen dit met graagte op en dit geeft mij tevens de mogelijkheid, indien nodig, hierbij medicijnen e.d. te geven.

Eivoer

Eivoer dient als aanvulling van groeistoffen, zoals aminozuren, vitaminen, mineralen en sporenelementen, die in het zaadmengsel ontbreken. Het is dus zaak dat het eivoer dat we gebruiken, de noodzakelijke aanvullingen op het zaadmengsel ook daadwerkelijk bevat. De in de dierspecialzaken verkrijgbare eivoeders zijn vaak nogal verschillend van samenstelling, waarbij ook de eiwitgehalten sterk uiteenlopen. Ofschoon het eiwitgehalte in eivoer een niet te verwaarlozen factor is, is vooral het aminozuurpatroon van belang. Nog te veel kwekers gaan uitsluitend af op een hoog eiwitgehalte als bepalende factor voor een juiste voeding. Deze zienswijze is onjuist. Een teveel aan voedingseiwitten kan verteringsstoornissen waaronder darmstoornissen veroorzaken. De verteerbaarheid wordt dan ongunstig beïnvloed. Een gunstig aminozuurpatroon is zonder meer noodzakelijk. Aminozuren zijn immers de bouwstenen om eiwitten te vormen. Een tekort aan een bepaald aminozuur kan, zoals u in het vorige hoofdstuk heeft kunnen lezen, de vorming van lichaamseigen eiwitten in de weg staan. Fabrikanten, die van de kwaliteit van hun product overtuigd zijn, geven op de verpakking niet alleen een beschrijving van de inhoud, maar ook een duidelijke analyse. Daarnaast vermelden ze op de verpakking ook de productiedatum of de datum tot wanneer het product wordt gegarandeerd. Een groot nadeel van onverpakte eivoeders is, dat een analyse van het product veelal ontbreekt en de productiedatum niet te achterhalen is.

Menig fokker geeft er de voorkeur aan zelf het eivoer voor zijn vogels aan te maken. Aan de hand van de verstrekte gegevens is dat ook zeer goed mogelijk. Als basis kunt u gemalen beschuit en hardgekookte eieren nemen. Het eiwitgehalte kunt u opvijzelen door wat sojabloem bij te mengen. Hieraan dient nog een vitamine-mineralenpreparaat te worden toegevoegd waaraan calcium en fosfor niet mogen ontbreken. Ten aanzien van het sojameel nog het volgende. Het sojameel kan men het beste van reformhuizen betrekken. Getoast sojaschroot wordt meestal slecht opgenomen. Kwekers kopen soms

sojameel van mindere kwaliteit, dat onvoldoende verhit is. Dit laatste kan diarree en veel sterfte onder de nestjongen veroorzaken. Behalve dit voorbeeld van eivoerbereiding zijn er nog vele mogelijkheden om zelf een verantwoord dieet uit te stippelen waarbij u de voeding aan elke toestand kunt aanpassen. Mogelijk zijn er liefhebbers die met hun zojuist verworven kennis en min of meer gedwongen door de jaarlijks terugkerende slechte kweekresultaten, besluiten hun voederwijze radicaal om te gooien. Vooral deze mensen wil ik nog enkele welgemeende adviezen geven: gebruik nooit een hogere dosering van een in de handel verkrijgbaar multivitaminepreparaat dan op de verpakking staat aangegeven en meng ook nooit een vitamine-mineralenpreparaat door een al gevitaminiseerd kracht- of opfokvoer. Besteed tenslotte veel aandacht aan een eenvoudige maar complete voeding voor uw vogels en verspil geen tijd aan het experimenteren met allerlei duistere middeltjes ter verhoging van de geslachtsdrift, het bevruchtend vermogen en dergelijke; het is weggegooid geld en ze helpen geen snars!

Gekiemd zaad

De meeste vogelhouders hechten buitengewoon veel waarde aan gekiemd zaad. Tot op zekere hoogte is dat terecht. Gekiemd zaad is een waardevol groenvoer, licht verteerbaar en rijk aan vitaminen, maar ook niet meer dan dat. Elke hogere waardering is een overwaardering. Als we het nuchter bekijken, is dat ook wel in te zien. Gewoon zaad bevat ongeveer 12% vocht. Wanneer we nu dat zaad een paar dagen in het water leggen om te kiemen loopt het vochtgehalte op tot ongeveer 90%. Water, en zeker leidingwater, bevat nauwelijks voedingsstoffen. Het is daarom niet logisch om aan met water verzadigd zaad een hogere voedingswaarde toe te kennen dan aan gewoon droog zaad. Integendeel, hoe hoger het vochtpercentage in het voer is, des te lager de voedingswaarde van het voer wordt. Door het kiemproces wordt bovendien energie verbruikt waarbij voedingsstofverliezen tot 25% kunnen ontstaan. Geen sprake dus van kwaliteitsverhoging ten aanzien van de voedingsstoffen.

Een waarschuwing is nodig tegen het verstrekken van ongelimiteerde hoeveelheden gekiemd zaad en de onjuiste behandeling van te kiemen zaad. Verkeerd kiemen kan soms tot vergiftigingsverschijnselen (nitrietvergiftiging) leiden. Dit laatste behoeft nadere uitleg. Tijdens het normale kiemproces, dus wanneer zaad op de akker wordt uitgezaaid, neemt de plant in wording behalve water ook voedingsstoffen uit de bodem op. De belangrijkste voedingsstof voor planten is nitraat (NO_3). Meststof uit de bodem wordt door nitrietbacteriën omgezet in nitriet (NO_2), vervolgens zetten nitraatbacteriën dit nitriet om in nitraat. Een laag nitraatgehalte in de bodem resulteert in een laag, een hoog nitraatgehalte in de bodem resulteert in een hoog nitraatgehalte in het daarop groeiende product. Planten en dus ook hun zaden hebben steeds een bepaald nitraatgehalte. Nitraten zijn echter niet giftig. Dat verandert als nitraat omgezet wordt in nitriet. De omzetting van nitraat in nitriet is een onderdeel van de stikstofkringloop bij planten. Onder bepaalde voorwaarden kan in planten en zaden nitraat - uit nitriet verkregen - weer in nitraat omgezet worden. Het nitriet komt terug in de bodem en wordt daar door nitraatbacteriën opnieuw omgezet in nitraat en door dezelfde plant weer als voedsel opgenomen. Er is dus